PATVIRTINTA
UAB FMĮ „Orion Securities“ valdybos
2025-06-19 sprendimu Nr. 2025/06/19

UAB FMĮ „ORION SECURITIES“ KLIENTŲ SKIRSTYMO Į NEPROFESIONALIUS, PROFESIONALIUS IR TINKAMAS SANDORIO ŠALIS TVARKA

TURINYS

BENDROJI DALIS 3
KLIENTŲ KATEGORIJOS IR SUDAROMI SANDORIAI 3
KLIENTO KATEGORIJOS NUSTATYMO TVARKA 5

BENDROJI DALIS

1. **UAB FMĮ „Orion Securities“** (toliau – Tarpininkas arba FMĮ), teikdamas investicines paslaugas bei vykdydamas investicinę veiklą, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos banko valdybos nutarimais, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais, bei kitais teisės aktais reglamentuojančiais FMĮ veiklą.
2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymu, Tarpininkas šiame dokumente apibrėžia klientų skirstymo į neprofesionaliuosius, profesionaliuosius ir tinkamas sandorio šalis tvarką ir procedūras.
3. Šios tvarkos tikslas – užtikrinti, kad būtų įgyvendintas principas „pažink savo klientą“, ir Tarpininko klientui būtų pasiūlytos ir tinkamai suteiktos labiausiai jo interesus atitinkančios investicinės paslaugos.
4. Pagrindinės Klientų skirstymo į neprofesionalius, profesionalius ir tinkamas sandorio šalis tvarkoje naudojamos sąvokos:
   4.1. Tvarka – ši Klientų skirstymo į neprofesionalius, profesionalius ir tinkamas sandorio šalis tvarka;
   4.2. Darbuotojas – reiškia visus Tarpininko darbuotojus;
   4.3. Neprofesionalusis klientas – klientas, kuris nepriskiriamas nei prie profesionaliųjų klientų, nei prie tinkamų sandorio šalių;
   4.4. Profesionalusis klientas – klientas, kuris turi pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties pagrįstiems investiciniams sprendimams savarankiškai priimti, gali tinkamai įvertinti galimą riziką ir atitinka profesionaliesiems klientams nustatytus kriterijus, nurodytus Tvarkos 6 ar 7 punktuose;
   4.5. Tinkama sandorio šalis – klientas, atitinkantis Tvarkos 13 punkte numatytus kriterijus;
   4.6. Investicinės paslaugos – su viena ar keliomis finansinėmis priemonėmis susijusios šios paslaugos:
      4.6.1. klientų pavedimų priėmimas ir perdavimas;
      4.6.2. pavedimų vykdymas klientų sąskaita;
      4.6.3. klientų finansinių priemonių portfelių valdymas;
      4.6.4. investavimo rekomendacijų teikimas;
   4.7. Tarpininko vidaus dokumentai – tai Tarpininko valdymo organų patvirtintos įvairios politikos, tvarkos, instrukcijos, įsakymai, nutarimai ir kiti dokumentai, reguliuojantys Tarpininko investicinių paslaugų teikimą bei investicinės veiklos vykdymą;
   4.8. FPRĮ – Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas.
5. Kitos šioje Tvarkoje apibrėžtos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos FPRĮ ir kituose Lietuvos Respublikos ir tarptautiniuose teisės aktuose.

KLIENTŲ KATEGORIJOS IR SUDAROMI SANDORIAI

6. Profesionaliaisiais klientais be atskiro pripažinimo laikomi:
   6.1. licencijuoti ir (arba) kitu būdu prižiūrimi subjektai, veikiantys finansų rinkose, – kredito įstaigos, finansų maklerio įmonės, kitos licencijuotos ir (arba) prižiūrimos finansų įstaigos, draudimo įmonės, kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės, pensijų fondai ir jų valdymo įmonės, biržos prekėmis ir biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis prekiaujančios įmonės ir kiti instituciniai investuotojai. Šiame punkte nurodyti profesionalieji klientai apima Europos Sąjungos valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse licencijuotus ir (arba) prižiūrimus subjektus;
   6.2. didelės įmonės, atitinkančios bent 2 iš šių kriterijų:

6.2.1. balanse nurodyto turto vertė – ne mažiau kaip 20 milijonų eurų;

6.2.2. pardavimo grynosios pajamos – ne mažiau kaip 40 milijonų eurų;

6.2.3. nuosavos lėšos – ne mažiau kaip 2 milijonai eurų;

6.3. šalių vyriausybės ir regioninės valdžios institucijos, valstybės skolos valdymą vykdantys subjektai, centriniai bankai, Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas, Europos centrinis bankas, Europos investicijų bankas ir kitos panašios tarptautinės ir tarpvalstybinės institucijos;

6.4. kiti instituciniai investuotojai, kurių pagrindinė veiklos sritis yra investavimas į finansines priemones, įskaitant subjektus, kurie verčiasi turto pakeitimu vertybiniais popieriais ar dalyvauja kituose finansavimo sandoriuose.

7. Tarpininkas profesionaliuoju klientu taip gali pripažinti ir klientus, kurie neatitinka šios Tvarkos 6 punkto reikalavimų, jeigu toks klientas atitinka bent 2 iš šių kriterijų:

7.1. per pastaruosius keturis metų ketvirčius klientas kiekvieną ketvirtį atitinkamoje rinkoje yra vidutiniškai sudaręs po 10 didelių – 10 000 (dešimties tūkstančių) EUR sandorių;

7.2. kliento finansinių priemonių portfelis, įskaitant pinigines lėšas, viršija 500 tūkstančių eurų;

7.3. klientas profesionaliai dirba arba dirbo finansų sektoriuje ne mažiau kaip vienerius metus ir eina ar ėjo tokias pareigas, kurios reikalauja žinių apie klientui numatomas teikti paslaugas ar numatomus sudaryti sandorius, pavyzdžiui, į jo darbo funkcijas įeina investicinių sprendimų priėmimas.

8. Tvarkos 7 punkte nurodytus kriterijus atitinkantiems klientams Tarpininkas gali netaikyti kai kurių investuotojų apsaugos priemonių, jeigu:

8.1. klientas yra raštu pareiškęs Tarpininkui, kad pageidauja būti pripažintas profesionaliuoju klientu – arba dėl visų teikiamų paslaugų ir sudaromų sandorių, arba tik dėl tam tikrų paslaugų ir sudaromų sandorių arba sandorių ar finansinių priemonių tipų;

8.2. Tarpininkas sutartyje, sudarytoje su klientu, yra aiškiai raštu nurodęs klientui, kurios investuotojų apsaugos priemonės jam netaikomos;

8.3. klientas sutartyje yra raštu patvirtinęs, kad yra susipažinęs ir suvokia pasekmes, kurias sukelia tam tikrų investuotojų apsaugos priemonių atsisakymas.

9. Tarpininkas, prieš pripažindamas asmenį profesionaliuoju klientu ir nustodamas jam taikyti kai kurias investuotojų apsaugos priemones, privalo įsitikinti, kad klientas atitinka Tvarkos 7 punkte numatytus reikalavimus. Surinkęs, patikrinęs ir išanalizavęs duomenis galutinį sprendimą dėl kliento priskyrimo konkrečiai kategorijai priima atsakingas Tarpininko darbuotojas, laikydamasis šios Tvarkos 19-21 punktų nuostatų.

10. Profesionaliuoju klientu pripažintas asmuo privalo informuoti Tarpininką, jei pasikeičia informacija, kurios pagrindu klientas buvo priskirtas tam tikrai klientų kategorijai. Kai Tarpininkas sužino, kad klientas nebetenkina sąlygų, dėl kurių jis buvo pripažintas profesionaliuoju klientu, Tarpininkas privalo informuoti klientą kad jis priskirtas neprofesionaliųjų klientų kategorijai, ir taikyti klientui visas investuotojų apsaugos priemones.

11. Šios Tvarkos 6 ir 7 punkte nurodytiems profesionaliesiems klientams jų prašymu gali būti netaikomos visos ar dalis investuotojų apsaugos priemonių nurodytų FPRĮ 29 straipsnyje (išskyrus 5–8 dalis), 30, 33 straipsniuose ir 34 straipsnio 1 dalyje

12. Tarpininkas sutartyje, sudarytoje su klientu, nurodytu būdu praneša profesionaliajam klientui, kad jis turi teisę prašyti pakeisti investicinių paslaugų teikimo sutarties sąlygas, siekdamas aukštesnio kliento interesų apsaugos lygio.

13. Tinkamomis sandorio šalimis laikomos:

13.1. finansų maklerio įmonės;

13.2. kredito įstaigos;

13.3. draudimo įmonės;

13.4. kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės;

13.5. pensijų fondai ir jų valdymo įmonės;

13.6. kitos Europos Sąjungoje ar atskirose valstybėse narėse licencijuotos ar prižiūrimos finansų įstaigos, valstybių narių vyriausybės ir jų įgaliotieji subjektai, užsiimantys valstybės skolos valdymu, taip pat centriniai bankai ir tarpvalstybinės organizacijos;

13.7. asmenys, kurių pagrindinė veikla yra sandorių dėl biržos prekių ir (arba) išvestinių priemonių dėl biržos prekių sudarymas savo lėšomis, išskyrus, jei tokie asmenys, savo lėšomis sudarantys sandorius dėl biržos prekių ir (arba) išvestinių priemonių dėl biržos prekių, priklauso asmenų grupei, kurios pagrindinė veikla yra kitų investicinių paslaugų arba banko paslaugų teikimas;

13.8. įmonės, teikiančios investicines paslaugas ir (arba) vykdančios investicinę veiklą, kurią sudaro tik sandorių savo lėšomis sudarymas finansinių ateities, pasirinkimo arba kitų išvestinių priemonių ir pinigų rinkose siekiant vienintelio tikslo – apdrausti savo pozicijas išvestinių finansinių priemonių rinkose, taip pat įmonės, kurios sudaro sandorius kitų įmonių, teikiančių investicines paslaugas ir (arba) vykdančių investicinę veiklą, kurią sudaro tik sandorių savo lėšomis sudarymas finansinių ateities, pasirinkimo arba kitų išvestinių priemonių ir pinigų rinkose siekiant vienintelio tikslo – apdrausti savo pozicijas išvestinių finansinių priemonių rinkose, lėšomis arba veikdamos pagal jų interesus formuoja kainas, o jas garantuoja tų pačių rinkų tarpuskaitos sistemų nariai, prisiimdami atsakomybę už tokių įmonių sudalytus sandorius.

14. Tarpininkas, vykdantis pavedimus klientų naudai ir (arba) sudarantis sandorius savo lėšomis, ir (arba) priimantis ir perduodantis klientų pavedimus, sudaro sandorius arba tarpininkauja sudarant sandorius su tinkamomis sandorio šalimis nesilaikydamas FPRĮ 29 (išskyrus 81 ir 82 dalis), 30, 31 straipsnio 1-3 dalyse, 33 straipsnyje ir 34 straipsnio nustatytų reikalavimų dėl sudaromų sandorių ir su šiais sandoriais tiesiogiai susijusių papildomų paslaugų.

15. Kliento priskyrimas tinkamų sandorio šalių kategorijai nepanaikina šio kliento teisės prašyti jam taikyti visas neprofesionaliųjų investuotojų interesų apsaugos priemones, įskaitant nustatytas FPRĮ 29 (išskyrus 81 ir 82 dalis), 30, 31 straipsnio 1-3 dalyse, 33 straipsnyje ir 34 straipsnyje. Toks prašymas gali būti bendro pobūdžio arba pateikiamas konkrečiu atveju.

16. Tinkamomis sandorio šalimis gali būti pripažįstami ir subjektai iš trečiųjų valstybių, jeigu jie atlieka panašias funkcijas ir (arba) verčiasi veikla, panašia į tą,, jeigu jie atlieka panašias funkcijas ir (arba) verčiasi veikla, panašia į tą, kuri nurodyta FPRĮ 39 straipsnio 3 dalyje.

17. Tarpininkas, prieš sudarydamas sandorį su tinkama sandorio šalimi pripažintu klientu ar tarpininkaudamas sudarant tokį sandorį, sutartyje, sudarytoje su klientu, gauna aiškų sandorio šalies patvirtinimą, kad ji sutinka būti laikoma tinkama sandorio šalimi. Toks sutikimas gali būti bendro pobūdžio arba pritaikytas konkrečiam sandoriui. Laikoma, kad kliento sutikimas aiškiai išreikštas, kai jis pasirašo sutartį, kurioje yra priskirtas tinkamos sandorio šalies kategorijai.

18. Investuotojų apsaugos priemonės klientams taikomos atsižvelgiant į tai, kokiai kategorijai jis priskirtas, ir į Tarpininko su klientu sudarytas sutartis.

KLIENTO KATEGORIJOS NUSTATYMO TVARKA

19. Klientas ar potencialus klientas užpildo Tarpininko pateiktą Investicinių paslaugų teikimo sutarties priedą – Bendrąją kliento investavimo tikslų, laikotarpio, rizikos ir finansinės padėties bei investicinių paslaugų tinkamumo įvertinimo anketą. Ją užpildęs klientas pagal Tvarkoje nustatytus kriterijus priskiriamas neprofesionaliųjų arba profesionaliųjų klientų kategorijai.

20. Sprendimą dėl klientų priskyrimo atitinkamai kategorijai atsižvelgdamas į kliento pateiktus duomenis priima Tarpininko darbuotojas, turintis finansų maklerio licenciją.

21. Tuo atveju, jeigu klientus aptarnauja darbuotojas, neturintis finansų maklerio licencijos, toks darbuotojas privalo kreiptis į Tarpininko darbuotoją, turintį finansų maklerio licenciją, kad būtų

priimtas sprendimas dėl kliento priskyrimo atitinkamai kategorijai. Jeigu kliento apsilankymo metu nėra galimybių, kad Tarpininko darbuotojas, turintis finansų maklerio licenciją, priimtų sprendimo dėl kliento priskyrimo atitinkamai kategorijai (darbuotojo nėra darbo vietoje, kitos priežastys), klientas, jam sutikus, gali būti priskirtas tik neprofesionaliojo kliento kategorijai.